Cena 10 groszy (180.000 Mk.) Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 3 zł.
Zagranicą . . . . . . 5 zł.
Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 118 (7748) Niedziela, dnia 25 Maja 1924 r. Rok XXXII

List z Górnego Śląska.

(Od własnego korespondenta).

Katowice w maju.

Niezadługo, bo z dniem 15-go czerwca mija termin optowania na rzecz Polski tych Górnoślązaków, zamieszkałych w Niemczech, ktorzy chcą uzyskać obywatelstwo polskie. Nie od rzeczy zatem będzie raz jeszcze krótko zastanowić się nad tem, kto może i powinien optować na rzecz Polski, zwłaszcza, że „List" niniejszym. in. niewątpliwie czytać będzie także wielu Górnoślązaków-Polaków w Niemczech.

Każdy Górnoślązak emigrant, chcący nabyć obywatelstwo Państwa Polskiego, powinien do 15 czerwca jako ostatecznego terminu składania deklaracji opcyjnej złożyć odpowiednie oświadczenie w „Biurze Opcyjnem" swego okręgu. W Polsce optować można na rzecz Polski: W Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach i w Starostwach, które oświadczenia opcyjne wysyłają do Urzędu Wojewódzkiego. Zagranicą optować można na rzecz Polski w polskich konsulatach. Kto optuje za Niemcami, nie może tego załatwić przez polskie urzędy, tylko w urzędach niemieckich (konsulaty niemieckie w Polsce i urzędy opcyjne na Śląsku Opolskim.) Samodzielnie optować może każdy Górnoślązak (ślązaczka), który ukończył 18 rok życia. W młodszym wieku optuje za niego Ojciec, Matka względnie Opiekun. Za żoną opcji dokonuje mąż.

Sprawa optowania jest dla licznych tysięcy Górnoślązaków Polaków zamieszkałych dotąd na Śląsku Opolskim i w Niemczech wogóle niezmiernie ważną i to ze względów zarówno narodowych, jak gospodarczych i rodzinnych. Kto z Górnoślązaków zamieszkuje w Niemczech i nie jest obywatelem polskim a do 15-go czerwca nie złoży oświadczenia za Polską, staje się definitywnie obywatelem niemieckim i gdyby kiedykolwiek wrócił do Polski traktowany tutaj będzie jako cudzoziemiec. Oczywiście, nie wszyscy Polacy Górnoślązacy, zamieszkali w Niemczech mogą optować za Polską, gdyż w Niemczech posiadają rodzinę, może majątki, egzystencję, lepsze widoki na przyszłość i nie można im brać za złe, jeśli nie żądają obywatelstwa polskiego, gdyż mogłoby to skłonić władze niemieckie do wydalenia ich z kraju jako „lästige Auskaender". Gdzieby w danym razie pomieścić setki tysięcy rodaków naszych ze Śląska Opolskiego, gdyby wszyscy optowali za Polską?

Bardzo ciekawą taktykę pod tym względem prowadzą na Śląsku polskim Niemcy. W licznych artykułach, zamieszczonych w ostatnich czasach w tutejszej prasie niemieckiej i poruszających kwestję „optować czy nie optować" zawsze bez wyjątku radzono optować, oczywiście na rzecz Polski.

Argumenty, jakiemi w tym kierunku operuje prasa niemiecka, aby skłonić Niemców do optowania na rzecz Polski, są bardzo jasne i ze stanowiska polskiego godne wszelkiej uwagi. Są niemi nietylko powody natury gospodarczej czyli chęć Niemców pozostania w Polsce jako obywatele polscy, dlatego, że tutaj mają zapewniony byt, ile raczej przyczyny natury czysto politycznej. Niemcy mają zostać obywatelami Państwa Polskiego, nie czasem z miłości do Polski, lecz przeciwnie: aby przez nabycie obywatelstwa Państwa Polskiego uzyskać wpływy na wewnętrzną i zewnętrzną politykę Państwa Polskiego, oczywiście w duchu dla Niemiec jaknajprzychylniejszym. Poseł niemiecki do Sejmu śląskiego i zarazem główny sekretarz „Volksbundu", Ulitz, powody te wyraźnie sprecyzował w hakatystycznej „Katowitzer Zeitung", dowodząc że Niemcy tylko jako obywatele Państwa Polskiego mogą się przysłużyć niemczyźnie przez wysyłanie własnych posłów do Sejmu Rzeczypospolitej, przez domaganie się szkół dla mniejszości niemieckiej itp., do czego nie mieliby żadnych praw jako obcokrajowcy, czyli, gdyby nie optowali za Polską.

Znów może za obszernie zająłem się tematem powyższym, ale jest to sprawa aktualna i zbyt ważna, aby nie znał jej każdy Polak, zwłaszcza ze względu na pobudki, zjakiemi kierują się Niemcy, chcąc uzyskać obywatelstwo polskie.

Z innych ważnych spraw pokrótce poruszę jeszcze sprawę zastoju w przemyśle śląskim. Jest on istotnie dość niebezpieczny i z dnia na dzień budzi coraz większe obawy, gdyż z powodu unieruchomienia różnych wielkich warsztatów pracy kilka tysięcy robotników pozbawionych zostało pracy i zarobku. Liczbę bezrobotnych w Województwie Śląskiem albo ściślej mówiąc w polsko-śląskim obwodzie przemysłowym szacują obecnie na około 20 tysięcy. Cyfra to bardzo poważna, jeśli uwzględnimy, że nie są to strajkowicze, lecz ludzie, pozbawieni na tygodnie a może miesiące pracy i zarobku, dlatego że pracy niema! Słychać, że w najbliższych dniach i tygodniach jeszcze dalsze tysiączne rzesze robotnicze otrzymają wypowiedzenie. W hucie Królewskiej wypowiedziano służbę 200 urzędnikom nie wyłączając kilku dyrektorów, to samo nastąpiło w hucie „Laury" i kilku innych zakładach metalurgicznych i wyobrazić sobie można, jak wielkim jest wobec tego procent robotników, którym pracę wypowiedziano. Do tego dochodzi niepewne położenie, w przemyśle górniczym, gdyż właściciele kopalń chcą znacznie obniżyć płace dla robotników (około 25 proc.), przyczem i tak wiele kopalń świętuje" już oprócz niedzieli jeden lub dwa dni w tygodniu.

Coraz bardziej ustala się opinja, że przesilenie nie zostało wywołane tyle naprawą finansów Polski, ile raczej dzięki nieumiejętnej i wrogiej Polsce polityce gospodarczej niemieckich dyrektorów największych przedsiębiorstw przemysłowych na Śląsku Niemców takich jak osławieni Boel i Weimann, którzy wykupili akcje Bkoncernu hut „Królewskiej" i „Laury" i cały ich niemiecki sztab urzędników wyższych i niższych. Mówią, że na Śląsku polskim pracuje w kopalniach i hutach 5000 potajemnych żołnierzy niemieckich i około 1500 oficerów niemieckich, którzy nie są obywatelami polskimi a zatrudnieni są jako urzędnicy na różnych kopalniach i hutach pod zarządem dyrektorów — Niemców. Może cyfry te są przesadzone, ale choćby były i niższe, dowodzą, skąd idzie niebezpieczeństwo. Liczne tysiące robotników, nietylko ze Śląska, skutkiem bezrobocia wyjechało do Francji, Ameryki poł. itd. Ale jest nadzieja, że rząd polski przedsięweźmie energiczne kroki celem opanowania trudnego położenia.

ALEKSY PAJĄK.

TELEGRAMY.

Wybuch wulkanu pod Lwowem?

WARSZAWA, 24.5. „Echo Warszawskie" donosi: We wsi Wołoszczyźnie w powiecie Bóbreckim wybuchł wczoraj wulkan.

Mianowicie w ziemi utworzyły się nagle liczne szczeliny, z których wydobywa się gryzący dym i para.

Wśród ludności zamieszkującej tę wieś i wioski sąsiednie powstała olbrzymia panika.

Bliższych szczegółów narazie brak.

(Wieś Wołoszczyzna, własność Romana hr. Potockiego, znajduje się w odległości 3 kilometrów od stacji kolejowej Bóbrka — Chlebowice położonej na linji kolejowej Lwów — Stanisławów — Śniatyn na 36 kilometrze od Lwowa w kierunku południowym).

Pan Witos przeciwko Zamoyskiemu.

WARSZAWA, 24.5. W dniu wczorajszym obradowało plenum klubu „Piasta". Narady były poufne, ale, jak słychać w kuluarach, dotyczyły stanowiska klubu „Piasta" względem min. spr. zagr. p. Zamoyskiego i ustawy o przedłużeniu pełnomocnictw skarbowych rządu. Co się tyczy ministra Zamoyskiego, to klub „Piasta" wypowiedział się za nieżyczliwą neutralnością względem tego ministra.

W sprawie przedłużenia pełnomocnictw „Piast" nastawać będzie, aby podatki zostały wyłączone z pełnomocnictw rządu.

Katastrofa w Paryżu.

PARYŻ, 24.5. W dniu wczorajszym miała miejsce w paryskiej kolei podziemnej duża katastrofa. Dwa pociągi idące z dwuch przeciwnych stron wpadły na siebie. Liczba ofiar cięższej i lżej rannych przenosi 50 osób.

Powrót ksiąg ludności i dowodów pożyczkowo-oszczędnościowych z Rosji.

WARSZAWA, 24.5 (Tel. wł.) Jak się dowiadujemy, przywiezione zostały z Rosji wywindykowane księgi ludności oraz księgi kas pożyczkowo-oszczędnościowych, wywiezionych podczas wojny z terenów b. zaboru rosyjskiego. Odzyskanie tych dokumentów pozwoli użyć księgi ludności dla celów ewidencyjnych, zaś dowody kas pożyczkowo-oszczędnościowych w celu ściągnięcia pożyczek, udzielanych mieszkańcom miasteczek i wsi przez najróżniejsze kasy pożyczkowo-oszczędnościowe. Ze względu na ogłoszenie rozporządzenie w przedmiocie zobowiązań prywatno-prawnych, przeliczanie wymienionych długów odbywać się będzie na ogólnych ustalonych już dla wszelkich zobowiązań zasadach. Zaznaczyć należy, że kas takich na terenie woj. warszawskiego było 219, w 23 powiatach. W obecnej chwili uruchomiono już kasy w 1 powiatach. Kasy wymienione istnieją na zasadzie rozporządzeń z roku 1906 i wydanych przez Min. Spr. Wewn. Rzeczypospolitej.

Urodziła się w roku 1802.

KRAKÓW, 24.5. Przed dwoma dniami zmarła w tutejszym przytułku OO. Albertynów na uwiąd starczy staruszka 122-letnia, Katarzyna Łyko.

Wielki rekord powietrzny.

NOWY JORK, 24.5. Porucznik-pilot Harris ustanowił nowy rekord światowy wysokości.

Wzbił się on z t. zw. martwym ciężarem 1100 funtów na wysokość 9200 mtr., bijąc w ten sposób rekord zdobyty przez argentyńskiego lotnika Dalloda, który wzbił się na 6500 mtr.

Znowu dwa napady w powiecie święciańskim.

WARSZAWA, 24.5. Z Wilna nadeszły dziś w południe wiadomości o nowych napadach bandyckich, dokonanych w dniu 21 bm. w powiecie święciańskim.

Na stację Ignalino napadła bandą, złożona z 30 osób, pochodząca prawdopodobnie z Litwy. W pościgu bierze udział nasza policja konna i pół szwadronu ułanów.

Druga banda, również około 30 osób, napadła na gminę wojsłowską. Banda ta jest nieznanego pochodzenia.

Władze bezpieczeństwa są na tropie organizacji tych band, których siedlisko znajduje się poza kordonami.

Napady te miały piętno wybitnie dywersyjne.

P. K. O. obniża opłaty od przekazów czekowych.

WARSZAWA, 24.5 (Tel. wł.) Na wniosek prezesa PKO. Komitet Dyrekcyjny postanowił od 1 czerwca obniżyć prowizję od przekazów czekowych, opiewających na sumy ponad 500 złotych do 2 promille, od sum do 500 złotych pobierana będzie prowizja w wysokości 3 pro mille.

Wolny wywóz zboża.

WARSZAWA, 24.5 (Tel. wł.). Jak nas informują, w najbliższym czasie ma być zniesiony system kontyngentowania wywozu zboża. Wywóz zboża ma być dozwolony w ilościach nieograniczonych przy opłacaniu stawek eksportowych. Stawki te mają równocześnie uledz redukcji. Jak się dowiadujemy, dotyczyć to ma również i przetworów zbożowych.

Z giełdy zbożowej.

WARSZAWA, 24.5 (Tel. wł.) W dniu 22 bm. na posiedzeniu giełdy towarowo-zbożowej zaobserwowano zwiększoną podaż żyta przy tendencji zniżkowej. Za 100 kg. żyta loco stacja ładowcza płacono od 21500000 do 22 miljon. mk. Ceny jednak żyta zupełnie suchego acz kolwiek również obniżone utrzymywały się na wysokości 23000000 do 23500000 mk. Odnosi się to do żyta z poznańskiego, które w młynarstwie warszawskim nie odgrywa żadnej roli. w obecnej chwili. Dla pozostałych produktów rolnych tendencja bez zmiany.

W sprawie egzaminów urzędników państwowych

WARSZAWA, 24.5 (Tel. wł) Dn. 20 bm. odbyło się z inicjatywy Prezydjum Zarządu Gł. Stow. Urzędników Państw. pod przewodnictwem p. St. Sasorskiego, zebranie poświęcone ustaleniu programu prac przygotowawczych i organizacji środków pomocniczych do przewidywanych praktycznych egzaminów urzędniczych. W zebraniu wzięli udział urzędnicy z następujących ministerstw i urzędów: Min. Spr. Wewn: Skarbu, Rolnictwa, Oświaty, Przemysłu i Handlu Pracy i Opieki Społ., Urzędu Emigracyjnego, Statystycznego i Likwidacyjnego. W dłuższej dyskusji, w której zabieli głos pp. prof. L. Kulczyński, dr. Wł. Supiński, dr. MH. Dubiel, dr. T. Saloni, dr. L. Womela, dr. Borstein-Łychowska, H. Stypiński, A. Franz, Wł. Kozłowski, L. Ordyniec i przewodniczący, postanowiono: zwrócić się do Komisji powołanej przez p. premjera pod przewodnictwem sędziego Kopczyńskiego z propozycją ustalenia w przeciągu jaknajkrótszego czasu szczegółowego programu egzaminów urzędników pozostających już w służbie państwowej i w związku z tem przygotowania podręcznika, ustalenia bibljografji i wskazówek, oraz opracowania drogą oficjalną wykazu ustaw i rozporządzeń, obowiązujących w poszczególnych działach. Zebranie uznało, że Stow. Urzędn. Państw. może wziąć udział w przygotowaniu wydawnictw, wskazówek bibljograficznych itd. w porozumieniu z oficjalnymi czynnikami i w tym kierunku uchwalono ogólny program działania. Przedstawiciele urzędników skarbowych złożyli oświadczenie, że przystępują natychmiast do przygotowania wykazu ustaw i rozporządzeń, dotyczących kompetencji organów skarbowych.

Żydzi wyjeżdżają z Warszawy.

WARSZAWA, 24.5. W ostatnich czasach zewsząd słychać o odbywającej się tłumnej emigracji żydów do Palestyny. Powody tego znacznie zwiększonego ruchu emigracyjnego tłomaczone są co raz większym niedostatkiem, odczuwanym przez uboższą warstwę ludności żżydowskiej, zanikiem źródeł zarobkowych i wogóle coraz większą trudnością robienia jakichkolwiek interesów.

Czy Palestyna jest rzeczywiście tym punktem przyciągającym liczne rzesze emigrantów, niewiadomo — zwłaszcza, że przeciwnie niedawno w pewnej części prasy zagranicznej ukazały się wiadomości o ucieczce żydów z Palestyny — tem nie mniej jednak faktem pozostaje, że ruch paszportowy w komisarjacie rządu dla tej właśnie kategorji wyjeżdżających zagranicę — jest bardzo duży.

otrzymują paszporty ulgowe w cenie 25 zł. —

Podający się za emigrujących do Palestyny nie pozbawiające prawa powrotu do kraju.

Przerachowanie zobowiązań prywatno prawnych.

W numerze 42 D. U. R. P. ogłoszone zostało Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych i rozporządzenie to weszło w życie.

Główne zasady i tabelę przerachowania podaliśmy niedawno w „Gazecie Kaliskiej". Dziś zaś przytoczymy te szczegóły, które wtedy komunikat urzędowy opuścił.

Przedewszystkiem, główną zasadą rozporządzenia jest, to, że dotyczy ono wszelkiego rodzaju należności względem osób prywatnych i Państwa płatnych, czyli nie zapłaconych (art. 1), a więc pożyczki hipoteczne pokwitowane przez wierzyciela, długi prywatne, listy zastawne wylosowane i przedstawione do zapłaty (art. 12), należności skarbu Państwa itd. przyjęte przez uprawnione do tego osoby nie mogą być zakwestjonowane z powodu spadku waluty w okresie przyjęcia, o ile to przyjęcie nie nastąpiło pod warunkiem możności dochodzenia nadwyżki. Również hipoteki wykreślone nie mogą być wznowione (art. 40), z wyjątkiem gdy układ co do przerachowania nastąpił, o ile dłużnik zwleka z zapłatą należności (art. 39).

Procenty zaległe do dnia 31 grudnia 1924 roku, a nie przedawnione (w b. zaborze rosyjskim przedawnienie odraczane było automatycznie) przerachowuje się tak samo jak kapitał i dolicza się do niego, odsetki zaś należne za czas od dnia 1 stycznia 1925 r. oblicza się od przerachowanego w ten sposób kapitału (art. 5).

Co do spłaty kapitału dłużnikom służy prawo zwłoki do 1 stycznia 1928 r. Sąd jednakże ma prawo termin ten skrócić a nawet uchylić, gdy posiadłość przeszła w inne ręce drogą zamiany lub sprzedaży (art. 5).

Długi nieruchomości miejskich w Kaliszu, obciążonych ustawą o lokatorach zmniejszają się na 25 proc., zwolnionych z pod ustawy na 50 pr, nieruchomości wiejskich na 50 proc. (art. 5 6).

Wszelkiego rodzaju wierzytelności z pożyczek niehipotecznych powstałe przed 1 stycznia 1922 roku przerachowuje się na 10 proc. (art. 11). Przerachowaniu podlegają również należności, z zobowiązań sprzedażnych, z resztą szacunku, z dzierżaw, emerytur, alimentów itd. stosownie do zmiany w dochodowości przedmiotu lub jego wartości (art. 29). Dotyczy to również należności wynikłych wskutek rozwiązania umów, zapisów spadkowych, działów majątkowych itd.

Co do pożyczek zaciągniętych po dniu 1-go stycznia 1921 r. od Skarbu Państwa lub od instytucji kredytowych (Bank Budowlany, Bank Komunalny, Bank Odbudowy itd.), z funduszów

państwowych, tak hipotecznych, jak i zwykłych, o ile stopa procentowa nie przewyższała 12 pr. w stosunku rocznym przerachowywuje się je w sposób następujący, podług skali ogólnej.

a) jeżeli dług powstał w ciągu 1921 r. na 50 proc.,

b) jeżeli dług powstał w czasie od 1.1 1922 do 31.3 — 1923 r. na 65 proc.

c) jeżeli dług powstał od 1.4 1923 do 31.12 1924 r. na 80 proc.

Te same normy obowiązują, co do zaliczek udzielonych przez Skarb i co do należności wynikłych przy kupnie od Skarbu rzeczy ruchomych i nieruchomych (art. 35).

W relacji 1 zł. = 1,800.000 mk. ulegają przerachowaniu:

1) zobowiązania wekslowe i czekowe, których termin płatności jeszcze nie nadszedł,

2) należności z rachunków bieżących, wkłady bankowe i t. d. o ile nie zostały spłacone z winy dłużnika,

3) kaucje złożone Skarbowi Państwa, depozyty i należności z tytułu nadpłaconych podatków (art. 41).

Zobowiązania pracodawców względem robotników zaległych nieszczęśliwym wypadkom będą przerachowane według przepisów specjalnego rozporządzenia (art. 42). Czynności związane z przerachowaniem mogą być w całości lub częściowo zwolnione od opłat skarbowych. Specjalne rozporządzenie w tej mierze wyda Minister Skarbu.

KRONIKA.

— BIEG OKRĘŻNY. Dn. 25 bm. na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża odbędzie się w Starym Parku „Bieg Okrężny" 3000 mtr. naokoło parku, 200 naokoło Kogutka, dostępny dla wszystkich którzy stawią się na start.

Początek o godz. 3-ej po poł. Organizuje Tow. Sport. Prosna.

— OTWARCIE OGRÓDKA PRZY RESTAURACJI M. Wypiszczykowej. W ubiegły czwartek nastąpiło otwarcie ogródka w teatrze letnim Al. Józefiny Nr. 15.

Nie ulega wątpliwości, że sympatyczny ogródek, w którym przygrywa codziennie trio smyczkowe, a w pewne dni orkiestra dęta Pol. Państw. będzie przemiłe miejsce odpoczynku i rozrywki.

— PRÓBA OGÓLNA Kaliskiej Straży ogniowej odbędzie się w niedzielę, 25 maja, o godz. 7-ej rano.

— ZGON REDAKTORA.

W dniu 20 bm., zmarł nagle na anewryzm serca na stacji w Inowrocławiu śp. Llexis Drewing, redaktor i wydawca „Neue Lodzer Zeitung" w Łodzi, przeżywszy lat 55.

Zmarły wyjechał 19 bm. w celach kuracyjnych do Inowrocławia, gdzie zastała go śmierć zaraz po wyjściu z budynku stacyjnego. Pogrzeb odbył się wczoraj w Łodzi, z niezwykłym udziałem ludności, wśród której zmarły cieszył się wielką sympatją, jako prezes i członek wielu instytucji i korporacji.

— ZGON. W tych dniach zasnął w Bogu zasłużony uczestnik powstania 63 roku śp. Feliks Piasecki, żołnierz słynnej partji pułkownika Taczanowskiego, jeden z tych bardzo nielicznych jący pozostali przy życiu, z owej sławnej partyzanckiej drużyny. Zasłużonego żołnierza polskiego odprowadziły na cmentarz miejscowy jeneralicja, wojsko oraz liczny orszak rodziny, przyjaciół i znajomych.

— WIELKA LOTERJA FANTOWA.

Cenne fanty na Wielką Loterję Fantową stale napływają. Na wyróżnienie zasługują koń 10 baranów i jagniąt, cielenta, świnie, wyroby pluszowe, cukier, mąka itd.

Przy poparciu społeczeństwa sądzić można, iż loterja w pełnie znakomicie.

— BANKRUCTWO.

W czwartek kursowała po mieście pogłoska, że jeden z zamożniejszych rzemieślników zawiesił wypłaty i zarwał przyjaciół, którzy nań poręczyli na kilka miljardów. Ile jest w tem prawdy, najbliższe dnie pokażą.

— ZABAWNY WYPADEK miał miejsce w czwartek nad wieczorem na brzegu Prosny. Środkiem rzeki jechała osada K. T. W; szybkim tempem, nad brzegiem zaś na rowerze jakiś żołnierz, który usiłował prześcignąć łódź wioślarską. Około starego miasta, gdzie brzeg jest dosyć urwisty cyklista obejrzał się na łódź, która go mijała i nie zwrócił uwagi, że dróżka, którą jechał stromo zbliża się do poziomu wody. Naraz cyklista z rowerem znaleźli się w wodzie. Wypadku większego jednak nie było ponieważ Prosna w tem miejscu nie jest zbyt głęboka i skończyło się na mimowolnej kąpieli. Rozumie się, że cyklista więcej wioślarzy nie gonił.

— WYJAZD PUŁKU.

29 pułk Strzel. Kaniowskich udaje się w nadchodzący wtorek do Biedruska na ćwiczenia. Również na ćwiczenia wyjeżdża z Kalisza Szkoła Pol. Państwowej w poniedziałek.

— PRZEKAZANIE INSPEKCJI POLICYJNO-BUDOWLANEJ MAGISTRATOWI.

Dowiadujemy się, że Województwo Łódzkie, na skutek starań p. prezydenta Szarrasa, przywróciło Magistratowi miasta Kalisza prawa zatwierdzania projektów i wydawania pozwoleń na wznoszenie i przebudowę prywatnych budowli. Obecnie więc Inspekcja Policyjno-Budowlana na miasto Kalisz przeniesiona będzie ze Starostwa do Magistratu, gdzie kierownictwo Inspekcją obejmie inżynier miejski p. Laskowski. Mamy nadzieję, że teraz ruch budowlany w mieście ożywi się, gdyż, o ile nam wiadomo, dużo planów na nowe budowle oczekuje zatwierdzenia.

— UJAWNIANIE CEN W MARKACH I ZŁOTYCH.

W celu ukrócenia nadużyć ze strony nieuczciwych handlujących przy przeliczaniu cen towarów z waluty markowej na złote, groszc i od wrotnie, a jednocześnie w celu ułatwienia kupującej publiczności orjentowania się w cenach, Ministerjum Spraw Wewnętrznych poleciło władzom administracyjnym w specjalnym okólniku: 1) zwracać szczególną i czujną uwagę na należyte przeliczanie marek na złote, ściśle przestrzegając rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.4 rb., 2) nakazać uwidacznianie w przejściowym okresie tj. do dnia 30.6 rb., cen jednocześnie w markach i złotych.

— 500-ZŁOTÓWKI PUSZCZONE W OBIEG

Bank Polski zawiadamia, że puścił w obieg banknoty wartości od 5 do 500 zł. a więc najwyższy odcinek banknotów złotowych, znajdujących się w obiegu, opiewa na 500 złotych. Żadnych natomiast banknotów o wyższej wartości jak np. 1000 czy też 5000 w obieg nie puszczono.

— POSZUKIWANIE SPADKOBIERCÓW.

Urząd Emigracyjny przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej w Warszawie poszukuje przez Magistrat m. Kalisza osób mających prawo do spadku po robotniku Antonim Olbiniaku, zmarłym na wychodźtwie we Francji.

Olbiniak urodzony w Kaliszu w roku 1890 syn Jana i Józefy z Trzonowskich. Osoby zainteresowane winny zgłosić się do Magistratu miasta Kalisza Wydział podatkowy.

— Z POCZTY.

W urzędzie pocztowym Wilczyn, powiat Słupca, zaprowadzono służbę telegraficzną i telefoniczną.

— ZE STOW. RZEM. CHRZŚC.

Stowarzyszenie Rzemieślników Chrześcijańskich pod wezwaniem św. Józefa w Kaliszu powołując się na liczną uchwałę i komisję, przystępujemy do kapitalnego remontu i rozbudowy gmachu naszego.

Wybrano z pośród członków i Koła pań rzemieślniczek komisja, która zbierać będzie dobrowolne daniny na cel wymieniony.

W imię wspólnego dobra serdecznie prosimy wszystkich naszych członków i sympatyków aby w miarę swej możności dołożyli cegiełkę, tak dla siebie, jak i dla przyszłych pokoleń.

ZARZĄD.

— UCZCZENIE REJENTA BRUŚNICKIEGO. Dnia 20 bm. p. wiceminister sprawiedliwości, J. Siennicki, w asystencji naczelnika wydziału osobowego, p. K. Grymińskiego, dokonał uroczystego wręczenia p. Feliksowi Bruśnickiemu b. prokuratorowi sądu apelacyjnego w Lublinie, dyplomu i odznak kawalera krzyża oficerskiego orderu Odrodzenia Polski, nadanego dekretem dnia 1 stycznia 1925 r. za zasługi przy organizacji sądownictwa polskiego.

— BANKNOTY USZKODZONE.

Komunikat Banku Polskiego w sprawie pobierania kosztów druku za wymianę banknotów złotowych, uszkodzonych przez niewłaściwe obchodzenie się z niemi, jest mylnie komentowany i niekiedy dochodzi do nieporozumień z tego tytułu. Aby zapobiedz temu Bank Polski, wyjaśnia, że pobiera zwrot kosztów fabrykacji jedynie tylko za banknoty rozmyślnie uszkodzone.

Różniczkowanie zaś, czy uszkodzenie banknotu nastąpiło przez normalny obieg, czy też uszkodzono banknot rozmyślnie przez lekkomyślne obchodzenie się z nim, nie powinno wywoływać żadnych wątpliwości, gdyż kryterjum uszkodzenia banknotu z łatwością da się ustalić

A więc banknoty: zanieczyszczone farbą, przedrukowane, przepisane, przestemplowane, nadpalone, lub też w inny sposób rozmyślnie uszkodzone tak, że nie nadają się więcej do obiegu, winny być w kasach Banku Polskiego wymienione za zwrotem kosztów fabrykacji.

Banknoty zaś o lekkiem uszkodzeniu, jako to: zmięte, pęknięte z powodu składania, lub naddarte, lub w inny sposób przypadkowo uszkodzone, bez zbytniego naruszenia rysunku, a posiadające wszystkie numery i podpisy, powinny być przez wszystkie instytucje i osoby przyjmowane bez ograniczeń, gdyż Bank Polski przy wpłacie takich banknotów nie pobiera kosztów druku

— WALKA POLITYCZNA W RADOMIU.

Z dzikich metod walki politycznej. W Radomiu zaczął wychodzić od niedawna nowy tygodnik pt. „Głos" organ niezależnej myśli narodowej. Jednym z ideowych kierowników pisma jest b. poseł do Dumy, mecenas Jan Wigura. Ponieważ w „Głosie" pojawił się szereg artykułów, demaskujących prowincjonalne koltuństwo polityczne, a równocześnie rzucono w tygodniku snop światła na „ideowe" wartości tego stronnictwa — rozpoczęto z komitetem redakcyjnym pisma oryginalną walkę. Oto, jak „Głos" donosi.

W nocy z dnia 12 na 13 maja nieznani sprawcy poobrywali tablicę, umieszczone na wejściach frontowych od ulicy pp., adwokatów w Radomiu: Kazimierza Wereszczyńskiego (Plac 3-go Maja 5), Jana Wigury (Piłsudskiego 16), Czesława Wysockiego (Piłsudskiego 7) i Romana Szczawińskiego (Piłsudskiego 3).

Wszystkie te tablice, które służą dla zorjentowania przyjezdnej klijenteli, były umocowane na deskach i mocno wbite w mury domów. Sprawcy zatem tego szlachetnego czynu musieli się posiłkować przy swojej „robocie" łomami żelaznymi, to jest takiemi narzędziami, których używają zazwyczaj złodzieje, włamywacze, i kasiarze".

Dziwnym trafem wszyscy wymienieni adwokaci, którym spłatano takiego złośliwego figla są członkami komitetu redakcyjnego naszego pisma lub jego współpracownikami".

„Głos" bez ogródek wskazuje dalej, z jakiego to moralnego środowiska sprawcy ci pochodzą.

— NADESŁANE.

Wycieczka uczennic gimnazjum Związkowego składa podziękowanie pp. Deutschman za przyjęcie gościnne urządzone w lesie na Podgębinie. 1002

Co mówi Kasia?

— Co tam słychać nowego Kasiu?

— Wszystko doskonale. Na targu już żądają dwa razy tyle co przed wojną. Za jaja 2 melony, za mendel, funt szparagów 2 melony, kwartę masła 8 melonów, czyli jak liczą 20 kopiejek za melona akurat dwa razy tyle co przed wojną

— A czemu to moja Kasiu? Przecież rolnicy mówią, że chcą tylko tyle, co brali przed wojną.

— Akurat. Jeden mój znajomy strażak, ale nie ogniowy, lecz narodowy, co nosi czarną rogatywkę opowiadał na rynku, że w niedzielę było zebranie na które przyszło kilku dziedziców i kilkaset najbogatszych chłopów z okolicy i jak tam zaczęli pomstować na łyków miejskich, którzy ich ze skóry obdzierają, to chłopy aż się za głowy brali. Jeden miał powiedzieć: „miastowi to zrobili, że my już chodzimy bez,, z przeproszeniem Pani się domyśli bez czego, nas jest mało my nic zrobić nie możemy, ale jak się wy połączycie z nami, a was jest kilkanaście miljonów, to nauczymy tych obdzieraczy. jak po kościele gwizdać. Chłopom w to graj i zaraz przystąpili do zjednoczenia. Nie mogąc podnieść na życie i kartoflach, bo tych nikt kupić niechce odbijają na zieleninie i nabiale.

— Nie może być, żeby to była prawda, moja Kasiu.

— Święta prawda, proszę pani, to samo mówił jeden z gospodarzy z Biskupic, tylko mówił, że głównie chodziło tam o podniesienie dobrobytu rolników.

— A co powie na to interes Ojczyzny?

— ARESZT NA MAJĄTEK BANKU LEŚNEGO.

Z Warszawy, donoszą: W kołach finansowych Warszawy, wielkie wrażenie wywołał fakt zjawienia się wczoraj w Banku Leśnym, mieszczącym się przy Krakowskiem-Przedmieściu komornika, który nałożył areszt na majątek tej instytucji, której dyrektorami są poseł Rusinek i Berman. Zarządzenie to było skutkiem niemożności zapłacenia 8000 dolarów, na którą to sumę był zaprotestowany weksel zaopatrzony w podpis wspomnianego banku.

Po Warszawie krążą wiadomości, że bliską jest upadłość całego szeregu mniejszych lub większych banków, t. zw. wojennych, których żywot obliczony był na szybkie obroty i zyski. Obecnie usuwa im się z pod nóg ziemia.

— JAKIEM BEDZIE TEGOROCZNE LATO. Adjunkt centrali meteorologicznej w Wiedniu dr. Otto Mirbach stawia następujące horoskopy atmosferyczne na letnie miesiące.

CZERWIEC niepewny. Prawdopodobniejsze, że miesiąc ten będzie miał temperaturę chłodniejszą; możliwe jednak, że przyniesie nam falę tropikalną.

LIPIEC napewno będzie chłodny.

SIERPIEN prawdopodobnie raczej chłodny, niż ciepły.

Temperatura w tych dwu miesiącach na „wysokiej warcie“ wahać się będzie między 18 a 19 stopniami. Powyżej 33.3 stopni z pewnością się nie wzniesie.

OBWIESZCZENIE.

Niniejszem zawiadamia się, iż Zarząd Techniczny Telegrafów i Telef. w Kaliszu przyjmuje obecnie kandydatów do Szkoły Technicznej Telegraficzno-Telefonicznej w Warszawie.

W związku z tem, kandydaci po przyjęciu będą przydzielani do kolumn technicznych dla odbycia przedwstępnej praktyki w charakterze zwykłych robotników dniówkowych z płacą 2/3 robotnika niewykwalifikowanego.

Kandydaci, którzy zostaną przyjęci, winni złożyć do Zarządu podania z załączeniem dokumentów:

1) świadectwa szkolnego z ukończenia 6 klas szkoły średniej (pierwszeństwo mają kandydaci z wykształceniem technicznem),
2) metryki urodzenia,
3) świadectwa od policji o moralności,
4) poświadczenie obywatelstwa polskiego wydanego przez odnośne Starostwo,
5) świadectwo rządowego lekarza o stanie stanie zdrowia.

Kandydaci powinni mieć ukończone 18 lat a nieprzekroczone 30 lat życia. Kandydaci, którzy w okresie czasu od 1 lipca 1924 r. do 1-go lipca 1925 roku podlegają poborowi do wojska przyjmowani nie będą.

Równocześnie zaznacza się, że kandydaci, którzy zostaną przyjęci do Szkoły Technicznej, będą pobierać wynagrodzenie odpowiadające poborom urzędnika państwowego XII st. sł. Po ukończeniu Szkoły otrzymują posady techników w Instytucji Pocztowo-Telegraficznej.

WŁ. KOZIKOWSKI
Naczelnik Zarządu Technicznego
Telegrafów i Telefonów w Kaliszu.

Giełda Warszawska w Złotych.

New-Jork	5.18½
Londyn	22.50
Paryż	0.28.22
Szwajcarja	0.91.72
8% pożycz. zł.	7.50
4% poż. prem.	0.46
Bony zł. S. II A.	0.65
Listy Tow. K. Ziem.	14.
Złoty	= **1.800.000 mk.**

BIULETYN

SPOSTRZEŻEŃ METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

w dniu 23 maja 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	**750.8** m.m.
2) Kierunek wiatru	**NNW**
3) Siła wiatru	**1** m/s.
4) Stan nieba	Zachmuż.
5) Wilgot. bezwzględna	**12.1** m.m.
6) Wilgot. względna	**85%**
7) Temp. powietrza	**+16.9**
8) Ilość opadów (z doby ubiegł. za cały d.)	Nie było
9) Najwyż. temp. (z doby ubiegł. za cały d.)	**+27.1**
10) Najniż. temp. (z doby ubiegł. za cały d.)	**+11.8**

Ogłoszenie!

Wydzierżawienie drzew owocowych!!!

Owoc z drzew owocowych, stojących na szosach powiatu pleszewskiego, a mianowicie:

L. p.	Nazwa szosy i odcinek	Odcinek szosy kilometr od	do	Rodzaj drzew i ilość sztuk ca. czereśnie	wiśnie	jabłonie	grusze
1.	Bronów—Koźminiec (Koryta)	0,0	1.955	380	—	—	—
2.	Kuchary—Gołuchów	0,0	1.375	—	—	255	—
3.	„ „	2.750	4.317	300	—	—	—
4.	Gołuchów—Brzezie	7.500	11.880	200	500	—	—
5.	Gołuchów—Kucharki	1.000	2.500	248	—	—	—
6.	„ „	3.370	5.000	548	—	—	—
7.	Kuklinow—Pleszew (Kowalew—Fabjanów)	33.990	35.470	—	—	133	—
8.	Ostrów—Pleszew	10.500	13.500	—	—	337	—
9.	„ „	15.400	18.860	—	—	463	—
10.	„ „	18.860	23.200	—	—	489	230
11.	„ „	26.200	27.600	—	—	221	9
12.	Kuczków—Wszołów	0,0	2.200	190	—	233	—

będzie w poniedziałek dnia 2 czerwca r. b. o godzinie 11-ej przed południem w biurze budowniczego powiatowego (na Starostwie w Pleszewie, pokój Nr. 4) na rok 1924, drogą publicznego przetargu **za gotówkę** najwięcej dającemu wydzierżawiony.

Warunki ogłoszone będą w terminie przed rozpoczęciem przetargu.

Pleszew, dnia 19 maja 1924 roku.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Kutner
STAROSTA.

989

Gotuj na zapas!

Najlepszy czas zaopatrywać się w SŁOJE i APARATY **WECKA** do gotowania konserw.

Nabywać można po cenach — najtańszych w firmie —

A. PIWEK,

KALISZ, Babina 21, telef. 131.

Robotnicza Spółdzielnia Spożywców w KALISZU.

Zawiadamia swych członków, iż nadszedł przydział cukru i smalcu, który sprzedawany będzie w sklepach Spółdzielni: 1. **Marjańska № 4,** 2. **Lipowa № 11,** i **Kolejowa 4,** (dawniej Koop. Kolej.).

CUKIER na odcinek № 14 po 4 kilog. na udział **w cenie 1.900.000 Mk. za kilo.**

SMALEC na odcinek № 15 po 2 kilog. na udział **w cenie 3.400.000 Mk. za kilo.**

Wydaje się od 25/V do 5/VI r. b.

Uwaga: Zapisy nowych członków przyjmuje się w sklepach Spółdzielni codziennie.

ZARZĄD.

Syndykat Rolniczy Kaliski Sp. Akc.

FILJE: Konin, Turek, Błaszki, Sieradz, Uniejów, Słupca, Zagórów

posiada skład fabryczny Tow. Zakładów „Solvey'a" w Polsce
— — — — i poleca po cenach hurtowych: — — — —

cement „Grodziec"
sodę kaustyczną
sodę krystaliczną
sodę amoniakalną.

Płyty szamotowe (flizy) gwarantowane,

oraz mąkę wszelkich gatunków, z młynów Kaliskich i zamiejscowych, drzewo opałowe, węgiel Górnośląski, sól, drożdże Lubelskie i Poznańskie poleca po najniższych cenach na dogodnych warunkach

Składnica przy Cechu Mistrzów Piekarzy
w Kaliszu, Wiejska № 32.

919

Houbigant'a

Perfumy Quelques Fleurs, Quelques Violettes, Mon boudoir, Coeuv de Jeannette, Mes delices, Ideal, Rosa France, Lilas, Fouqere royale, Chypre, Violette, cyclamen, L'oeillet du roy. w 1/4, 1/2 i całych flakonach wody kwiatowe, kremy, mydła do golenia i toaletowe.

Pudry we wszystkich kolorach.

POLECA 1015

P. MOSSAKOWSKI skład apteczny Wrocławska 35

Parcela ca 380 m².

z zabudowaniem, (warsztaty, wystawa i kantor) nadająca się na każde przedsiębiorstwo w Ostrowie, przy pryncypalnej ulicy zaraz na sprzedaż.

Również do objęcia dzierżawa magazynów (stajnia i wozownia) przy tej samej ulicy.

Reflektanci raczą zasięgnąć informacji w Redakcji pisma, lub składać oferty. 1019

!!! NA RATY !!! 826

magazyn ubrań męskich gotowych i na obstalunek. Robota pierwszorzędna.

B. GOLDMAN, UL. BABINA 1.
(pierwszy magazyn z narożnika placu Kilińskiego)

NADPROŚNIAŃSKA FABRYKA WAG

Kalisz-Rypinek

Poleca:

Wagi dziesiętne,
Wagi stołowe,
Odważniki kilogramowe

Solidne wykonanie. Ceny niskie.

Potrzebna zaraz sklepowa

Wiadomość w Administracji Gazety Kaliskiej 985

Dom i plac

do sprzedania na Lipowej № 70. Wiadomość u pani Gumpricht. Stawiszyńska 34. 996

Zginął paszport

wydany przez urząd gminy Koźminek, na imię Konstancji Kraski zamieszkałej w Starej Kolonji na Kweskach. 1008

Redaktor H. RADWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp. Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1.